

باسمه تعالی

واژه «استکبار» که در ادبیات سیاسی انقلاب اسلامی به طور مکرر استفاده می‌شود از تعالیم قرآن کریم و مفهوم آن اظهار علو و برتری در زمین و بر دیگران بزرگی فروختن و خود را قاهر و مسلط دانستن است. در آیات مختلف قرآنی و برای نمایاندن ماهیت قدرت‌های استکباری در هر عصر و زمان و معرفی خصال، صفات، روحیات و عملکردهایشان مطرح می‌گردد.

﴿فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرًا﴾؛ ﴿فَأَسْتَكْبِرْتُمْ﴾^۲؛ ﴿كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا﴾^۳؛ از جمله مطالبی است که به صراحت واژه «استکبار» را درباره جبهه کفر و شرک و نفاق به کار برده و این خصلت و صفت شیطانی را در همه اعصار به تمام دشمنان و مخالفان دین مبین حق تعمیم داده است.

یکی از مشخصه‌های بارز اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی علیه السلام تلاش برای وارد کردن واژه‌ها و مفاهیم قرآنی و اسلامی در ادبیات سیاسی انقلاب اسلامی بود که از جمله مهم‌ترین آنها واژه استکبار است. امام راحل از همان آغاز نهضت، تهاجم خود را به سوی استکبار جهانی و در رأس آن آمریکای جنایتکار نشانه رفت و نهضت اسلامی خود را مبتنی بر اندیشه «استکبار ستیزی» بنیان نهاده، با بصیرت و آگاهی و شجاعت تمام آمریکای جنایتکار را به‌عنوان رأس استکبار جهانی معرفی و مورد خطاب قرار داد.

رهبر کبیر انقلاب اسلامی با فریاد برآوردن آن‌که «همه بدبختی ما از آمریکاست» از خوی تجاوزطلبی و ضرورت مبارزه و عدم رابطه با استکبار چنین سخن گفت:

۱. نیست در دل‌هاشان مگر تکبر و احساس بزرگی (غافر: ۵۶)

۲. شما استکبار و گردن‌کشی کردید. (جاثیه: ۳۱)

۳. آیات ما را دروغ شمردند و از روی تکبر از آنها رخ برتافتند. (اعراف: ۴۰)

« خیال نکنید که روابط ما با آمریکا و روابط ما با نمی دانم شوروی و روابط ما با اینها یک چیزی است که برای ما یک صلاحی دارد. این مثل رابطه بره با گرگ است! رابطه بره با گرگ، رابطه صلاحمندی برای بره نیست، اینها می خواهند از ما بدوشند، اینها نمی خواهند به ما چیزی بدهند.^۱»

ایشان با صراحت تمام آمریکا را «شیطان بزرگ» نامیده و اعلام می دارد: « آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است.^۲» و از ملت ایران و ملل مسلمان و محروم جهان چنین خواستند: «هرچه فریاد دارید سر آمریکا بکشید.^۳» و همه مبارزان جبهه توحید در سرتاسر جهان را این گونه بشارت دادند: «اگر دقیقا به وظیفه مان که مبارزه با آمریکای جنایتکار است ادامه دهیم فرزندانمان شهد پیروزی را خواهند چشید.^۴»

حضرت امام خمینی علیه السلام در این مسیر تلاش کرد تا با نمادسازی جبهه مبارزه با استکبار جهانی را تثبیت کرده و بسط دهد. معرفی آخرین جمعه ماه مبارک رمضان به روز جهانی قدس و دعوت از همه مسلمانان و آزادیخواهان جهان برای تبدیل این روز به روز مبارزه با رژیم اشغالگر قدس و صهیونیسم بین الملل و استکبار جهانی، و احیای سنت ابراهیمی و محمدی برائت از مشرکین در مراسم حج و فریاد برآوردن شعار مرگ بر آمریکا و اسرائیل در این مراسم به عنوان فریضه ای کلیدی که لازمه پذیرش حج واقعی است از اقدامات مهم عملی امام راحل در این زمینه بود. پس از انجام توافق هسته ای ژنو، برخی از روشنفکر نمایان سعی نمودند تا در فضای رسانه با ایجاد شبهه در مورد یکی از اصول جمهوری اسلامی یعنی «مبارزه با ظلم و استکبار ستیزی»، این گونه وانمود نمایند که استکبار ستیزی و مشخصا آمریکا ستیزی فقط برای کشورمان هزینه بر بوده و هیچ منفعتی نداشته است؛ آنان سعی

۱. صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۳۶۰ (بیانات در تاریخ ۱۳۵۸/۸/۴)

۲. صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۲۱۲ (بیانات در تاریخ ۱۳۵۹/۶/۲۱)

۳. صحیفه امام، ج ۱۱، ص ۱۲۱ (بیانات در تاریخ ۱۳۵۸/۹/۴)

۴. صحیفه امام، ج ۱۵، ص ۱۷۱ (بیانات در تاریخ ۱۳۶۰/۶/۱۵)

نمودند با این روش زمینه را برای کنار گذاشتن این اصل مهم از جمهوری اسلامی فراهم آورند. بر همین اساس بود که مقام معظم رهبری فرمودند: «با این مذاکرات و با متنی که تهیه شده است، در هر صورت سیاست ما در مقابل دولت مستکبر آمریکا هیچ تغییری نخواهد کرد. همان طور که بارها تکرار کردیم، ما با آمریکا در مورد مسائل گوناگون جهانی و منطقه‌ای مذاکراتی نداریم؛ در مورد مسائل دوجانبه مذاکراتی نداریم؛ گاهی در موارد استثنایی مثل این مورد هسته‌ای، بر اساس مصلحت، مذاکره کرده‌ایم؛ این مورد هم فقط نبوده است، قبل از این هم مواردی بوده است که من در سخنرانی‌های عمومی قبلی به آنها اشاره کرده‌ام. سیاست‌های آمریکا در منطقه با سیاست‌های جمهوری اسلامی صد و هشتاد درجه اختلاف دارد. آمریکایی‌ها حزب الله را و مقاومت لبنان را -که فداکارترین نیروهای دفاع ملی در یک کشورند- متهم به تروریسم می‌کنند، از این بی‌انصافی بالاتر نمی‌شود. آن وقت در مقابل، دولت تروریست صهیونیستی کودک‌کش را مورد حمایت خودشان قرار می‌دهند، با یک چنین سیاستی چگونه می‌شود معامله کرد، چگونه می‌شود مذاکره کرد، چگونه می‌شود به توافق رسید؟ حالا موارد دیگر هم هست که من تفصیلش را می‌گذارم برای جای دیگر.^۱»

رهبر فرزانه جمهوری اسلامی همچنین درباره تکلیف مبارزه با استکبار پس از توافق هسته‌ای فرمودند: «مگر مبارزه با استکبار، تعطیل پذیر است؟ مبارزه با استکبار، مبارزه با نظام سلطه تعطیل پذیر نیست. ... این جزو کارهای ما است، جزو کارهای اساسی است، جزو مبانی انقلاب است. یعنی اگر مبارزه با استکبار نباشد، ما اصلاً تابع قرآن نیستیم. مبارزه با استکبار که تمام نمی‌شود. در مورد مصادیق استکبار، آمریکا اتمّ مصادیق استکبار است. ما به این مسئولین محترمی که در قضیه هسته‌ای مذاکره می‌کنند گفته‌ایم که فقط در مسأله هسته‌ای شما حق دارید مذاکره کنید؛ در هیچ مسأله دیگری حق ندارید مذاکره کنید، و نمی‌کنند. آن طرف مقابل،

۱. برگزیده از بیانات مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۲۷

گاهی مسائل منطقه و سوریه و یمن و مانند اینها را پیش می‌کشد، اینها می‌گویند ما در این زمینه‌ها با شما صحبتی نداریم و صحبت نمی‌کنند. مذاکره فقط در زمینه مسأله هسته‌ای است، آن هم به همان دلایلی که من گفتم و چندبار تکرار کردم که چرا در قضیه هسته‌ای ما این گرایش را، این رویکرد را انتخاب کردیم؛ من این را مفصل تشریح کردم. مبارزه با استکبار تعطیل‌پذیر نیست، تکلیفش کاملاً روشن است و خودتان را آماده کنید برای ادامه مبارزه با استکبار.^۱»

رهبر معظم انقلاب خطاب به مسئولان نیز فرمودند: «آنچه نقطه مقابل نظام اسلامی است، استکبار است. جهت‌گیری خصومت‌های نظام اسلامی، با نظام استکبار است؛ ما با استکبار مخالفیم، ما با استکبار مبارزه می‌کنیم. استکبار یک واژه قرآنی است که در قرآن درباره امثال فرعون و گروه‌های بدخواه و معارض حق و حقیقت به کار رفته است. استکبار در گذشته هم بوده است، تا امروز هم وجود دارد. استخوان‌بندی استکبار در همه دوره‌ها یکی است؛ البته شیوه‌ها و خصوصیات و روش‌ها در هر زمانی تفاوت می‌کند. امروز هم نظام استکباری وجود دارد؛ رأس استکبار هم در دنیا، دولت ایالات متحده آمریکا است. استکبار را باید بشناسیم، خصوصیات استکبار را باید بدانیم، عملکرد و جهت‌گیری استکبار را باید بدانیم تا بتوانیم خردمندانه رفتار خودمان را در مقابل او تنظیم کنیم. ما با برخورد غیرخردمندانه در همه عرصه‌ها مخالفیم؛ ما معتقدیم در همه عرصه‌ها، در همه برنامه‌ریزی‌ها، در همه جهت‌گیری‌های جمعی و فردی باید با درایت و حکمت عمل کرد. اگر صحنه را شناسیم، اگر دوست را شناسیم، دشمن را شناسیم، اگر امروز نظام سلطه را شناسیم، استکبار را شناسیم، چطور می‌توانیم با حکمت و درایت حرکت کنیم؟ چطور می‌توانیم درست برنامه‌ریزی کنیم؟ لذا باید بشناسیم.^۲»

«ما امروز در محاسباتمان نباید دچار اشتباه بشویم؛ نگذارید دشمن در دستگاه

۱. برگزیده از بیانات مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۲۰

۲. برگزیده از بیانات مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۲۹

محاسباتی شما اثر بگذارد؛ نگذارید اغوا کند؛ نگذارید تطمیع او یا تهدید او اثر بگذارد. امروز نبرد جمهوری اسلامی با استکبار - که با انقلاب آغاز شد و همچنان با قوت ادامه دارد - همان نبرد پیغمبران با طواغیت زمان، با شیاطین انس و جن است. ما دنبال آرمان‌های بلند هستیم؛ دنبال تشکیل جامعه اسلامی، نظام اسلامی، کشور اسلامی، امت اسلامی و تحقق بخشیدن به آرزوهای بزرگ پیامبران و صدیقان و شهیدان [هستیم]؛ و دستگاه‌های شیطانی زمان یک جبهه‌اند و طبعاً با یک چنین حرکتی مخالفند. [بنابراین] کارشکنی می‌کنند، اذیت می‌کنند، تهدید می‌کنند؛ در عین حال با همه زرق و برقی که آن جبهه مقابل دارد و جلال ظاهری و توانایی‌های مادی‌ای که دارد، این حرکت الهی و حرکت پیامبرانه راه خودش را دارد ادامه می‌دهد و پیش می‌رود، اثر می‌گذارد، روزه‌روز توسعه پیدا می‌کند، روزه‌روز عمق پیدا می‌کند.^۱

مسئولان نظام در هر رده و جایگاهی باید حافظ اصول و اهداف اساسی نظام مقدس جمهوری اسلامی بوده، روحیه انقلابی را در خود حفظ کرده و در راستای گسترش روحیه انقلابی و استکبار ستیزی تمام توان خود را به کار برند و با عمل به رهنمودهای حکیمانه رهبر معظم انقلاب، در عرصه مبارزه با استکبار بیش از پیش تلاش نمایند تا ایران اسلامی که به عنوان الگوی مبارزه با استکبار در جهان شناخته شده است، همچنان پیشگام و مصمم در استکبار ستیزی و حمایت از مظلوم و کشورهای ستمدیده جهان به‌ویژه فلسطین و یمن باشد.

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

علی محمدی

نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه